

sek w badaniach nad fauną leszczyny, ujawniło obecność rączy *T. setipennis* także na tych krzewach (leg. M. GANTNER).

Badania prowadzono w latach 1994–1997. Na terenie Lublina owady odławiano na drzewach owocowych (głównie jabłoniach) rosnących na trzech stanowiskach: w sadzie przydomowym, w Muzeum Wsi Lubelskiej (UTM FB08) i w sadzie produkcyjnym (FB17).

Na leszczynie próby pobierano w trzech miejscowościach: na plantacji chronionej w Końskowoli (FB79), na nie chronionej chemicznie plantacji w Czerniejowie (FB16) i w lesie k. wsi Nowy Staw (FB09).

Rączycy *T. setipennis* jest wewnętrznym parazytoidem *Forficula auricularia* (L.), jednakże przepoczwarza się na zewnątrz ciała żywiciela. Dlatego bobówki znajdują się w miejscach ukrywania się skorków.

W latach 1994–1997 rączycy *T. setipennis* występowała na wszystkich badanych stanowiskach. Na drzewach owocowych zebrano 160 osobników, z czego 50% odławiano w sadzie przydomowym w 1994 r. Na leszczynie zebrano 132 bobówki, z czego 30% osobników odłowiono w Końskowoli w 1995 r. i 27% w Czerniejowie, gdzie nie stosowano zabiegów chemicznych.

Na wszystkich badanych stanowiskach stwierdzono wysoką śmiertelność rączy, opowanej przez hiperparazytoidy z rodziny *Pteromalidae*.

Jolanta NAPIÓRKOWSKA-KOWALIK, Lublin

Wanda WINIARSKA, Lublin

Magdalena GANTNER, Lublin

Chrzążce sprężykowate i stonkowate (*Coleoptera: Elateridae, Chrysomelidae*) rezerwatu „Podzamcze” koło Bychawy

Elaterid and chrysomelid beetles (*Coleoptera: Elateridae, Chrysomelidae*) of „Podzamcze” nature reserve near Bychawa

Budowa geomorfologiczna, klimat oraz stosunki wodne Wyżyny Lubelskiej wpływają na duże zróżnicowanie florystyczne tego regionu, w tym również na bogactwo zbiorowisk ciepło- i sucholubnych. Na terenie Wyniosłości Giełczewskiej koło Bychawy znajduje się rezerwat florystyczny „Podzamcze” (UTM FB05). Położony jest on na prawym brzegu doliny rzeki Kosarzewki i obejmuje odcinek zbocza o wysokości do 15 m., długości ok. 500 m i szerokości do 200 m. Szczyty zbocza oraz płytkie wcięcia pokrywają murawy kserotermiczne z niewielkim udziałem (ok. 10%) zarośli, natomiast na dnie głębszych wcięć i u podnóża zbocza występują naturalne oraz sadzone zadrzewienia łąkowe, a także roślinność ruderalna i łąkowa. Na wierzchołkach rezerwat otaczają pola uprawne.

Badania sprężykowatych i stonkowatych rezerwatu „Podzamcze” prowadzono w roku 1997 w wyróżnionych zespołach murawowych: *Festuco-Brometea*, *Koelerio-Festucetum sulcatae*, *Thalictro-Sativietum pratensis*, *Inuletum ensifoliae* i *Brachypodietum pinnati*. Celem tych badań było określenie składu jakościowego i ilościowego badanej entomofauny *Elateridae* i *Chrysomelidae* oraz próba wydzielenia siedliskowych grup ekologicznych.

Materiał zbierano raz w miesiącu – od maja do sierpnia włącznie, metodą jakościową – przy użyciu czerpaka entomologicznego oraz „na upatrzonego”.

Wśród złowionych owadów wyróżniono 11 gatunków *Elateridae*. Najliczniej występowały: *Selatosomus latus* (FABR.), *Adrastus rachifer* (FOURCR.) oraz *Agriotes ustulatus* (SCHALL.) związany z roślinami z rodziny baldaszkowatych, obficie rosnącymi na terenie rezerwatu. Pozostałe gatunki poławiano mniej licznie, a niektóre pojedynczo.

W przypadku stonkowatych, poławiano zarówno gatunki eurytopowe, które przechodziły do zbiorowisk kserotermicznych z przyległych pól i łąk, jak też gatunki stenotopowe – kserotermofilne, znajdujące na nasłonecznionych zboczach rezerwatu optymalne warunki bytowe. Do form kserotermofilnych należały: *Coptocephala rubicunda* (LAICH.), *Dibolia schillingi* (LETZN.), *D. cryptocephala* (KOCH), *Longitarsus obliteratus* (ROSENH.) i *Pachybrachis tessellatus* (OLIV.).

Krzysztof PAWŁĘGA, Lublin
Radosław ŚCIBIOR, Lublin

Kalendarium po jubileuszowe 75-lecia „Polskiego Pisma Entomologicznego – Bulletin Entomologique de [la] Pologne”

After 75th Anniversary of the „Polskie Pismo Entomologiczne – Bulletin Entomologique de [la] Pologne” – a chronological review

Poster jest przeglądem dat i działań z lat 1922–1998, związanych z kształtowaniem się profilu merytorycznego i formy edytorskiej głównego obecnie i najstarszego periodyku Polskiego Związku/Towarzystwa Entomologicznego. Przedstawiono je na tle najważniejszych wydarzeń zachodzących w tym czasie w naszym stowarzyszeniu.

„Polskie Pismo Entomologiczne” powstało w wyniku uchwały członków sekcji entomologicznej Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika we Lwowie, podjętej na zebraniu w dniu 6 marca 1922 r. Dwa miesiące później wyszedł z druku pierwszy zeszyt „PPE”. Tytuł periodyku został potwierdzony w pierwszym statucie powstałego 9 miesięcy później samodzielnego Polskiego Związku Entomologicznego.

Ukształtowane w okresie międzywojennym profil merytoryczny i forma edytorska „PPE” zostały po wojnie potwierdzone uchwałą XVIII Walnego Zgromadzenia PZE powziętą we Wrocławiu w dniu 12 kwietnia 1947 r. [„... kontynuować wydawnictwo periodyku związkowego pod niezmienną nazwą i w tej samej formie”]. Tak więc odnośnym wzorcem edytorskim „Pisma” stał się ostatni przedwojenny tom XVII, a praktycznym potwierdzeniem tej intencji był pierwszy zeszyt tomu XVIII, wydany w 1949 r.

Wszelkie następne zmiany edytorskie dokonywane w latach 1953–1981 zostały wprowadzone w wyniku kolejnych uchwał Walnych Zgromadzeń. I tak, XXIII Walne Zgromadzenie (Cieplice, 17–18 VII 1953) powołało do życia dwie serie „Pisma”: „A” (publikacje oryginalne) i „B” (prace popularno-naukowe, przeglądowe oraz informacyjne). Z kolei Walne Zgromadzenie obradujące w ramach XXX Zjazdu PZE (Rogów, 23–25 X 1965) upoważniło Zarząd Główny do przeprowadzenia zmian edytorskich, w wyniku których w miejsce dotychczasowych serii wprowadzono dwa obligatoryjne działy podstawowe: „Entomologia teoretyczna – Entomologie générale” i „Entomologia stosowana – Entomologie appliquée”. Wreszcie Walne Zgromadzenie w ramach XXXVII Zjazdu (Kraków, 22–23 IX 1981) uchwaliło wprowadzenie trzeciego obligatoryjnego działu: „Krótkie doniesienia – Commu-